

Kā pasargāt sevi no plaušu vēža?

Plaušas ir elpošanas sistēmas galvenais orgāns, kas nodrošina elpošanu, piedalās termoregulācijā, kā arī ir iesaistītas balss veidošanā.

Kas ir plaušu vēzis?

Plaušu vēzis ir plaušu audu ļaundabīgs audzējs, kas attīstās no plaušu un bronhu audiem.

Plaušu vēzi pēc vēža šūnu uzbūves iedala:

- sīkšūnu,
- nesīkšūnu.

Vīrieši Latvijā ar plaušu vēzi slimo trīs reizes biežāk nekā sievietes, un mirstība no plaušu vēža vīriešiem ir četras reizes augstāka.

Kādi ir plaušu vēža riska faktori?

Smēķēšana

Smēķēšana ir nozīmīgākais plaušu vēža riska faktors. Ievērojami biežāk smēķētājiem attīstās agresīvākā plaušu vēža forma – sīkšūnu vēzis, kas ir arī grūtāk ārstējams.

Pēc starptautisko pētījumu datiem, plaušu vēzis vairākumā gadījumu attīstās smēķētājiem. Ja esi pakļauts pasīvajai smēķēšanai, arī tad ir palielināts saslimšanas risks. Tādēļ vienmēr centies izvairīties no piesmēķētām telpām.

Kancerogēnas vielas

Kancerogēno vielu (radona, azbesta u.c.) ietekme palielina risku saslimt ar plaušu vēzi.

Radiācija

Ilgstoši iedarbojoties uz cilvēka organismu pat mazās devās, palielinās risks saslimt ar plaušu vēzi.

Ģenētika

Ja kādam no tuviem radniekiem ir plaušu vēzis, risks saslimt pašam ir relatīvi augstāks.

Citas plaušu slimības

Hroniskas plaušu slimības (HOPS – hroniska obstruktīva plaušu slimība, plaušu fibroze), gan arī dzīves laikā pārslimotas plaušu infekcijas slimības (plaušu tuberkuloze, sēnīšu infekcija) palielina plaušu vēža saslimstības risku.

Kādi ir plaušu vēža simptomi?

Agrīnās stadijās plaušu vēzis var noritēt nemanot. Visbiežāk sūdzībām tiek pievērsta uzmanība, kad slimība jau ir izplatījusies. Sūdzības var būt dažādas, bieži nespecifiskas, piemēram:

- pazeminātas darbaspējas,
- aizdusa,
- nepārejošs klepus,
- krēpas ar asins piejaukumu,
- balss aizsmakums,
- svīšana,
- svarā krišanās bez iemesla,
- sāpes krūtīs, elpojot, ēdot, klepojot,
- var novērot palielinātus padušu un kakla rajona limfmezglus,
- galvassāpes, sāpes kaulos,
- pieaugošs nogurums.

Ja izjūti šos simptomus, vērsies pie sava ģimenes ārsta, kurš pēc vajadzības nosūtīs pie noteikta speciālista!

Kādas ir plaušu vēža diagnostikas metodes?

Plaušu rentgenoloģiskā izmeklēšana

Vienkāršākā, lētākā un pieejamākā plaušu izmeklēšanas metode.

Datortomogrāfija

Salīdzinoši specifiska, jutīga izmeklēšanas metode. Ja ir aizdomas par plaušu vēzi un, veicot plaušu rentgenoloģisko izmeklējumu, diagnozi nav iespējams apstiprināt, tad ārsts var nozīmēt krūšu kurvja datortomogrāfiju.

Bronhoskopija

Invazīva izmeklēšanas metode. Tās laikā tiek veikta biopsija (paņemts audu paraugs mikroskopiskai izmeklēšanai un pierādīta ļaundabīgo šūnu esamība).

Nemot vērā darba vides faktorus un apstākļus, darba devēja pienākums ir periodiski nosūtīt darbiniekus uz Ministru kabineta noteiktajām obligātajām veselības pārbaudēm!

Kam būtu nepieciešams veikt pārbaudes?

Vienu reizi gadā īpaši svarīgi veikt plaušu pārbaudes, ja:

- Tu smēķē, klepo, novēro aizdusu vai citas ar elpošanu saistītas veselības problēmas;
- Tu strādā ar kaitīgām un elpceļus kairinošām vielām (lakas, krāsas, azbests), ilgstoši uzturies puteklainā un piesāņotā vidē;
- Tev ir hroniskas plaušu slimības.

Kādas ir plaušu vēža ārstēšanas metodes?

Atkarībā no plaušu vēža veida, galvenās plaušu vēža ārstēšanas metodes ir: ķirurģiska ārstēšana, staru terapija, ķīmijterapija un mērķterapija.

Kur vērsties pēc palīdzības?

! Ja Tev parādās kādas sūdzības vai, ja vēlies atmet smēķēšanu, dodies uz vizīti pie sava ģimenes ārsta. Ja vizītes laikā radīsies kaut nelielas aizdomas par onkoloģisku slimību, ģimenes ārsts Tevi nosūtīs pie atbilstoša speciālista.

